

Gölniczbányán talált (R. L. VII. 213.), de Dahlström Eperjesen is megfigyelt; továbbá: *Eupithecia conterminata* Zell., melyet Nécsey István Barsmegyében fogott (R. L. VII. 81.); végül *Ino Geryon* Hb., melyet 1899. július havában Budapest környékén magam fogtam számos *Ino chloros* és *tenuicornis* társaságában.

Fenti adatokat a múlt évről kimutatott 1408 faj és 453 fajváltozathoz hozzáadva, Magyarország ismert Macrolepidopteráinak száma a XIX. század végén 1428 fajra és 526 fajváltozatra, vagyis összeesen 1954 alakra rugott.

Az eperjesi adalék ékes tanúsága annak, hogy a hazai lepkefauna mily gazdag alakokban, és hogy azok felkutatásában mily nagy feladat háramlik a jelen század gyűjtőire.

Entomologiai megfigyelések Ausztráliában.

Íta: Biró Lajos.

II.

Másnap ott is hagytam Mount-Victriát, mely a Kék-hegységnek (Blue-Mountains) a legmagasabb hágója a vasút mentén, 3424 láb a tenger színe fölött. Minthogy még van néhány napom 20-káig, a meddig a Nemzeti Muzem táviratát várom, hogy tovább maradjak-e Ausztráliában vagy Új-Zeelandban, kiszálltam útközben Springwood állomáson, mely szintén a Kék-hegységben, de alacsonyabb tájon (1218 lábnyira) fekszik.

A tájkép ugyan az itt is, mint Mt.-Victoriánál. A falvak vagy városkák mind csupán a hegyháton vannak, a hol a vasút végig vonul, mert életfeltételök a vasút-vonal. A környék csupa homokkő, rajta vékony agyagréteg, mely alól lépten-nyomon kikandikál a kőalap. „Termő-föld“ kevés, itt-ott akad egy gyümölcsös-kertnek való folt. Egyebütt a szomorú szürkés-zöld Eucalyptus borítja a hegyeket, miket mély vízmosások, a Crickek, szakgatnak be különböző irányban. A mt.-victoriai erdő más Eucalyptus-fajta fákból állott, mik többnyire nem vastagabbak és nem terebélyesebbek egy közép-szerű kortefánál. Springwoodnál jóval nagyobb fákból áll az erdő, más Eucalyptus-fajták is keverednek belé, és helyenkint gyakoriak a Casuarinák is. Acacia-félék alkalmasint a sikságon nőnek,

mert a Kék-hegységben egyet se láttam, csupán csak Sydney környékén néhány bokrot. Pedig különösen kerestem, mert több rovar élőszködik rajtok, mint az Eucalyptusokon.

Az erdők alja a falvak közelében nagyon alkalmatlan rovarászó hely, mert talán szándékosan felégetik, mivel azt tartják, hogy a legtöbb ausztráliai benszülött növénynek olyan vastag burkos magva van, hogy vagy csak hosszan tartó, erős szárazság után nyílik fel, vagy felégetés után, a mikor az első esővel gazdagabb növényzet nő rajta. Tele is van az erdő széndarabokkal, még a zöld növényzet közt is alig találok kis helyet, hol nem kormozom össze ruhámat, hálómam, elég, ha a kezem csupa piszok. Az összeégett Eucalyptus kérge alatt is csak itt-ott akad néhány bogár.

Springwood környéke minden tekintetben jobb rovarászó hely lett volna, mint Mt.-Victoria, de elrontott mindent az eső.

Springwood, 1900. novemberhó 16. Megérkezésem napján, d. u. 3 óra után még szép, verőfényes volt az idő, találtam is egy száraz Cricket, a hol nem fújt az erős délkeleti hideg szél, a mi alig jobb, mint a Bóra. Kevés rovar találtam.

Másnap egyfolytában esett az eső, esernyő alatt mentem ki a közeli erdőbe. Az eredmény elég kielégítő volt. Akadt a többi közt egy Mantodea-álca, egy Hemerobius, meg egy Homoptera-álca, a mely olyan élénken ugrált fűszárlól fűszálra, mikor dohány-füsttel felzavartam, hogy azt gondoltam, röpül, s csak a feltűzéskor láttam, hogy még fejletlen.

Egy kő alatt leltem egy népes hangya-fészket (*Polyrachis*) szárnyas hímekkel és nőstényekkel. A legelegánsabb hangya, a mit eddig gyűjtés közben láttam. Szép rókavörös, bársony potroha csak úgy villog mozgás közben. Mikor felemeltem a követ, csak a szárnyasok bújtak el sebtében; a dolgozók, mint a legtöbb *Polyrachis*-fajé, nem nagyon ijedtek meg, mintegy közönyösen szedték fel a kő alá hordott bábokat, hogy az alsó menetekbe menésék. Csak épen az támadt rám, a melyiket megfogni akartam. Igyekezett harapni is, de fő fegyvere mégis az a hangya-sav akart lenni, a mit potroha végén kilőtt, sokszor olyan erős sugárban, hogy az pusztá szemmel is látható volt; a szaga tiszta eczet-sav szagára emlékeztet, s olyan erős, olyan szűrő, mint ha ammoniákos üvegcésébe szagoltam volna bele, mikor egy az orromba fecskendezett, a mint épen meg akartam szagolni.

A kifecskendezett sav egészen elrondítja a potroh szép bársony színét, meglehet, hogy a spiritus is ártani fog neki, azért a szárnyasoknak megfelelő dolgozót egyben fel is tűztem. A szárnyasokat se tettem borszeszbe, mert épen most fejlődvén ki, a szárnyuk nagyon gyenge.

Novemberhó 18-án ismét egész nap szitált az eső, alig állt meg déltájban egy félórára, mennyi idő alatt épen csakis a Casuarina-fákról száradtak fel a cseppek s a felfordított esernyőbe veregettettem tartalmukat. Gazdagabb élet volt rajtuk, mint az Eucalyptusokon; ha továbbra is Ausztráliában maradok, különös figyelemben részesítem a Casuarinákat.

Novemberhó 19. Az eső éjjel-nappal folyton szitál, lucskos minden, még ma visszatérek Sydneybe. Ezért is, de más fontosabb okból is. Szeptember elején, mikor indulóba voltam ide Ausztráliába, azt írtam haza *Szalay Imre* úr ő méltóságának, hogy ha kívánatosnak látszik, hogy itt tovább gyűjtsek, akkor november 10—20-ika közt táviratilag küldjön pénzt a consulatushoz címezve, mert erszényem csak novemberhó végéig bírja ki az itteni éghajlatot. Mostani címemet tudja a consulatus, de máig se jött tőle hír, hogy kabeletelegramm érkezett volna. Ez azt jelenti, hogy visszatérhetek Új-Guineába. Hát igyekeznem kell jól felhasználni az időt az elindulásig, 28-káig, azért ma reggel be is csomagoltam mindent.

Bizony örömmel megyek vissza, nem tetszik nekem itt. Micsoda nyomoruságos nézni az itteni Flórát a nagyszerű új-guineai őserdők után. A Faunában ugyan nem lenne hiba. De ez a szörnyű klíma! Mindig fúj a szél valamerről. Délkeletről, éjszakeről, hideg szél, folyton fázom. Pedig itt most tavasz vége volna, vagy mi! Most kezd érni a cseresznye és a tengeri-baraczk. Az éghajlatnak is olyan formának kell lenni, mint Sziciliában. Én pedig léptenyomon meghűlök s azonnal hasmenést kapok tőle. Mindig náthás vagyok, az orrom már egészen kisebesedett tőle.

Mikor az idevalók hőségéről panaszkodnak, én kettősen öltözködöm, alól veszem az én tropikus fehér ruhámat, rá az itt szerzett meleg tavaszit, és délben is a napra ülök. Ott aztán kezdem magamat jól érezni, valami nagyon kedves melegség jár át. Kezdem érteni a négert, a ki nálunk forró nyári napon is a napfényre fekszik aludni. Szinte előre rettegek a hazamenéstől. Ott is ilyen hideg lesz nekem? Vagy talán még hidegebb? Hát még a tél!! Borzasztó lehet az.

Van itt azonban valami félelmesebb is Ausztráliában, a mi

engem elűz innen. A legyek. Az árnyékban, a szobában nem alkalmatlanok, de a napon seregesen megjelennek sütkérezni. Olyan jól mulattam eleinte a Sydneyben sétáló hölgyeken. Meleg napokon fehér vagy világos színű ruhában sétálnak, de a hátuk olyan, mint egy eleven légy-gyűjtemény. Azonban nekem is kijut belőle, ha hymenopterázni a napfényen járok. Nekem is tele van a nap-sütött oldalam, de a szememen és orromon is: folyton ott szeretnének ülni. Egyik kezem mindig velök van elfoglalva, hogy lehessen aztán nyugodtan bogarászni? Eddig áldással néztem, de itt sokszor megátkozom, hogy szemem, fülem, orrom van. Meguntatják velem ezek az átkozottak.

De ha még ezt a néhány ausztráliai napomat is megkeserítik, teletűzők velök egy skatulyát „megrovási kaland“-nak, s oda írom reá: „fogtam Ausztráliában, dühösös mérgemben!“ Nem tudja azt elképzelni se valaki, hogy mennyire el tudok keseredni, ha csak rájuk is gondolok, csak azért áldom sorsomat, hogy bogarásznak születtem, és kétszeresen fizeti azt vissza Rontó Pál, a mit rajta elkövettek!

De erőt veszek méltó bosszankodásomon és feljegyzem még, a mit azokról az apró rovarokról mondani akarok, a melyek 1900. novemberhó 19. Springwood lelő-helyről valók. Elég lesz annyit mondani, hogy mind Casuarina-fák lombjáról valók, kivéve egy kis Apidát. Ezt egy száraz Eucalyptus-ágból vájtam ki, a mit azért törtem, hogy a lombot verjem vele. A közben meg is sérült a potroha. Testének megfelelő átmérőjű egyenes lyukat vágott a fába, alkalmasint fészeknek, de még most csak lakásnak használhatta az esős időben, mert nem volt benne fiasítás.

Eperjes környékének Noctuidái.

Irta *Dahlström Gyula.*

II.

Hadena porphyrea Esp. k. VIII. 15—IX 25, *adusta* Esp. r. és var. *pavida* B. r. V. 25—VI. 20, *ochroleuca* Esp. r. VII 18—VIII. 25, *lateritia* Hufn. r. VI. 25—VIII. 20 *abjecta* Hb. r. (Husz). *monoglypha* Hufn., k. és var. *obscura* Stgr. r. VI. 26—VII. 30., *lythoxylea* F. k. VII. 8—VIII. 15, *sublustris* Esp. r. VII. 4—VIII. 9, *sordida* Bkh. r. V. 25—VI. 29, *basilinea* F. gy.